

N:o 54.

Af herr **Olsson** i See, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående afkortning i öfningstiden för värnpliktige, som uppnått visst kunskapsmått och färdighet m. m.

Två gånger förut har i Riksdagen motionerats om afkortning i öfnings-tiden för värnpliktige. Dessa motioner ha dock ej vunnit Riksdagens bifall. Emellertid är detta ett spørsmål, som borde vinna mera beaktande än hvad hittills varit fallet. För arbetare i allmänhet och landtbrukare isynnerhet är det särdeles uppoffrande, att de under den tid af året, då arbets-kraften är af allra största betydelse, måste sända i väg sina söner, ehuru de mycket väl behöfvas hemma. Kunde därför någon afkortning af tiden åstadkommas, så vore det välbehöfligt.

Det kan emellertid synas underligt att komma med ett sådant förslag, när det kommer att sättas i fråga — af hvad som förspörjes — att i en framtid än vidare utsträcka tiden för öfningarna, men detta förhållande gifver mig så mycket mer anledning till att väcka det förslag jag här åsyftar, nämligen att när de värnpliktige inhämtat ett visst kunskapsmått under öfningarne, så skulle de hemförlofvas. Vore det så ordnad, kunde det gifva beväringssynglingarne anledning till att med mera ifver, lust och energi gripa sig an med att inhämta de nödiga kunskaper, som det är afsedt att meddela dem. Som det nu är ordnad, torde en del åtminstone, och i någon mån rätt många, vara mindre energiska att lära, utan ta saken tämligen likgiltigt, blott tiden går fram. Detta dagsverkssystem borde på detta område ersättas med något annat, som vore mera egnadt att väcka till ifver att under kortaste tid uträtta det mesta möjliga. Vid ungdomens utbildning i allmänhet i skolorna är ju så ordnad, att ju förr ett visst kun-

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 23 Häft. (N:o 54—58).

skapsmått är inhämtadt desto förr äro vederbörande fria, och vore det på liknande sätt ordnad beträffande de värnpliktiges utbildning, så torde icke så litet kunna vinnas både i fråga om att vinna färdighet och tid.

Hvad som vidare vore ägnadt att sporra denna ungdom att göra sig bästa möjliga nytta af den undervisning de erhålla under öfningstiden, vore att betyg utfärdades för hvar och en af dem, när de fullgjort sina åligganden i här berörda afseende.

Som här ofvan blifvit nämnt, har förut motionerats beträffande afkortning af öfningstiden, nämligen 1904 af Smeds Lars Olsson och J. Bengtsson samt 1907 af P. Hörnstén; dessa motioner behandlades 1904 af tillfälligt utskott, i utlåtande n:o 37, och 1907 af lagutskottet, i utlåtande n:o 5. Båda gångerna afslogo utskotten och Riksdagen dem hufvudsakligen på den grund, att det fordrades skicklighet ej blott i skjutkonsten utan äfven i många andra kunskaper, som voro nödvändiga för försvaret. Hvad jag däremot nu begär är afkortning för dem, som kunnat inhämta hvad som i öfrigt också är af behofvet att kunna; denna sak torde emellertid behöfva en utredning dels i fråga om hvad som behöfver läras under öfningstiden samt huru lång afkortning det af flere skäl kan låta sig göra att bestämma.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt anhålles vördsamt,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda samt utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till sådan plan för värnpliktiges öfningar, att möjlighet till afkortning i tiden för dessas fullgörande måtte beredas dem, som uppnått ett visst kunskapsmått och färdighet i allt hvad värnpliktsöfningarne afse att meddela, äfvensom att betyg utfärdas till alla dem som genomgått öfningarne.

Stockholm den 26 januari 1909.

Ol. Olsson.
